

Aan:
de leden van de Statencommissie
Milieu, Water en Groen

I-stuk
(ingekomen stuk)

Assen, 14 augustus 2000
Ons kenmerk 22/6.9/2000006019
Behandeld door de heer E.J. Akse (0592) 365833
Onderwerp: NMP-voorjaarsprogramma 2000

Geachte commissieleden,

Wij hebben bij het vaststellen van het NMP-voorjaarsprogramma 1999 d.d. 10 maart 1999, aangegeven u jaarlijks te zullen informeren over de inzet van de NMP-middelen. Bij brief van 24 mei 2000, kenmerk 18/6.17/2000005002, hebt u van ons de NMP-jaarrapportage 1999 ontvangen. Op 30 mei jl. hebben wij het NMP-voorjaarsprogramma 2000 vastgesteld. Dit programma willen wij u hierbij ter informatie aanbieden. Het Voorjaarsprogramma bevat het overgrote deel van het uiteindelijke Jaarprogramma. Naast het Voorjaarsprogramma wordt in oktober/november het zogenaamde Najaarsprogramma vastgesteld dat is bedoeld om daar waar noodzakelijk bij te sturen en, indien er voldoende financiële ruimte is, enkele nieuwe projecten te starten.

Bij het samenstellen van het Voorjaarsprogramma zijn wij doorgedaan op de vorig jaar ingeslagen weg waarbij milieu als facet van aanpalende beleidsterreinen werd beschouwd met als doel te komen tot een verdere integratie van het milieubeleid. Het NMP-programma geeft ons inziens een belangrijke impuls aan de invulling aan het begrip Duurzaamheid zoals dat op dit moment binnen de verschillende beleidsterreinen wordt uitgewerkt.

Tevens hebben wij het Interprovinciale Milieuprogramma 2000 ontvangen. De kosten voor uitvoering van IPO-(milieu)projecten worden gefourneerd uit het NMP-budget. Daarom hebben wij gemeend om u, naast het NMP-voorjaarsprogramma 2000 ook het Interprovinciaal Milieuprogramma 2000 aan te bieden.

Hierbij vindt u het NMP-voorjaarsprogramma 2000. Het Interprovinciaal Milieuprogramma 2000 ligt ter inzage in de leeskamer.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

H. Rappa-Velt, griffier

A.L. ter Beek, voorzitter

Bijlage(n):
ms.coll.

NMP-voorjaarsprogramma 2000

Interprovinciaal Overleg (IPO)

Jaarprogramma 2000

f 205.908,--

De hier gereserveerde gelden zijn bestemd voor uitvoering van de in IPO-verband vastgestelde projecten. De verschillende projecten zijn beschreven in het Interprovinciaal Milieuprogramma 2000 dat in de leeskamer ter inzage ligt.

Milieu en economie

Het leveren van een belangrijke bijdrage aan de realisatie van een duurzame economische ontwikkeling door integratie van milieu en economie in het beleid. Met name de beleidsuitwerking, de regie en de uitvoering krijgen daarbij prioriteit.

Bron: Interprovinciale Milieuagenda

Duurzame recreatie (MB)

f 50.000,--

Het project behelst het bijeenbrengen van ondernemers in de recreatiesector met aantoonbare ambitie om het duurzaamheidsgehalte in hun onderneming te verhogen. Met de betrokken regionale partijen worden op basis van de meest recente ontwikkelingen en concrete projectvoorstellen op het gebied van duurzaamheid geformuleerd. Na selectie van de meest kansrijke projecten wordt er gestart met een haalbaarheidsonderzoek (deels in het kader van Duurzaam Drenthe) en worden verschillende partijen betrokken bij de realisatie. Een deel van de partijen heeft al ten behoeve van de realisatie concrete financiële ondersteuning toegezegd.

(Totale projectkosten: initiatiefase f 190.000,--; ten behoeve van de realisatiefase f 100.000,-- reeds toegezegd.)

Milieu en landbouw

Het leveren van een belangrijke bijdrage aan het duurzaam ontwikkelen van de landbouwsectoren door integratie van milieu, water en landbouw in het beleid en uitvoering.

Bron: Interprovinciale Milieuagenda

Beregeningsplanner Drenthe 2000 (Ec)

f 14.460,--

Het project betreft een vervolg op een eerder door ons mede gefinancierd landelijk project. De deelnemers (12 waarvan 1 in Drenthe) gebruiken een computerprogramma en voeren daarin gegevens in om het beste beregeningsmoment te bepalen. Het p.c.-programma houdt rekening met factoren als vochtleverend vermogen van de grond. De deelnemers worden individueel en in groepsverband begeleid.

(Totale projectkosten in Drenthe: f 37.075,--.)

Koeien en kansen, pioniers duurzame melkveehouderij (Ec)

f 34.000,--

Het betreft een landelijk project met 17 deelnemers, waarvan 1 in Drenthe. De deelnemers worden intensief begeleid door diverse onderzoeksinstituten om milieudoelstellingen zo snel en zo goed mogelijk te bereiken. Per bedrijf wordt een ontwikkelingsplan opgesteld. Er worden jaarlijkse werkplannen opgesteld; per bedrijf worden gegevens bijgehouden en geanalyseerd. Zowel per bedrijf als over het totale project wordt gerapporteerd. Daarnaast wordt uitgebreid aandacht geschonken aan bevindingen van deelnemers: via een speciale nieuwsbrief, voorlichtingsmateriaal (ook per bedrijf), open dagen en excursies enz.

(Totale projectkosten Drenthe: f 192.789,--.)

De juiste maatregel op de juiste plek (Bo)

(f 455.000,-- (3-jarig project)) f 150.000,--

Dit project heeft als doel bestaande beleidsvoornemens met betrekking tot de mest- en ammoniakproblematiek in Drenthe op regionaal niveau te realiseren en daarmee een duurzame grondgebonden veehouderij in Drenthe. Door middel van een plan van aanpak (PvA) zullen op gebiedsniveau prioriteiten worden gesteld c.q. beleidskeuzes worden gemaakt en projecten in uitvoering worden genomen. Dit PvA vormt daarmee een beleidsinstrument om de regionale invulling van het mest- en ammoniakbeleid te sturen en geeft uitvoering aan de POP-motie F. Op 23 maart

2000 zijn door middel van een werkconferentie met alle partijen het concept-PvA en de bijbehorende maatregelen besproken.

(Vanaf 2001 is voor uitvoering cofinanciering mogelijk.)

Verdroging

Vermindering van het verdroogd areaal met 25% in 2000 ten opzichte van 1985 en met 40% in 2010.

Bron: Vierde Nota waterhuishouding

Hermeanderingsproject (RW)

f 100.000,--

Het project omvat het uitvoeren van werken gericht op het realiseren van de natuurfunctie van het beekdal. De maatregelen omvatten het aankoppelen van oude meanders, het weer graven van meanders en het passeerbaar maken van kunstwerken. Het project wordt uitgevoerd in opdracht van het waterschap, in samenhang met door Staatsbosbeheer uitgevoerde natuurontwikkelingsprojecten. De plannen maken deel uit en/of zijn een vervolg van het PvA ROM/WCL Drentsche Aa-Elperstroom. (Totale projectkosten *f 1.000.000,--*.)

Onderzoek gericht op uitvoering antiverdrogingsprojecten (RW)

f 50.000,--

De afgelopen jaren heeft de provincie een aantal malen het voortouw genomen en/of heeft bijgedragen aan het uitvoeren van onderzoek gericht op het realiseren van antiverdrogingsprojecten. Voorbeelden zijn onderzoek Annermoeras 1995, onderzoek herstel Benedenloop Drentsche Aa (1996), PvA Fochtelooërveen (1996), koppeling Slokkert (1996), brongebied Eexterveld (1996), hermeandering Rolderdiep (1999), afvoer Drentsche Aa (1999) en waterberging Zeven Blokken (1999). Het blijkt een effectieve maatregel om uitvoering van projecten te stimuleren. Hiervoor is een budget noodzakelijk dat direct inzetbaar is. (Totale projectkosten ca. *f 100.000,--*.)

Bedrijven

Het realiseren van een duurzame bedrijfsvoering vormt het centrale aandachtspunt om een aanzienlijk efficiënter gebruik van energie en grondstoffen te bereiken en de negatieve milieueffecten van productie en consumptie sterk te reduceren. Dit vraagt van de overheid, het bedrijfsleven en de consumenten niet alleen een actieve inzet, maar vooral ook een andere denk- en werkwijze. Naast het verder uitbouwen van de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven, is het uitwerken van de eigen verantwoordelijkheid van de provincie een belangrijke voorwaarde om dit doel te realiseren. Het accent ligt daarbij op het geven van invulling aan een andere rol en positie. De kernelementen zijn "wederzijds vertrouwen" en "gelijkwaardige gesprekspartner". Ook het verminderen van de administratieve lasten van het beleid krijgt meer aandacht.

Bron: Interprovinciale Milieuagenda

Kwaliteitszorg vergunningverlening (MB)

(f 120.000,-- (3-jarig project)) f 40.000,--

In de GS-vergadering van 21 september 1999 is het projectplan Kwaliteitszorg vergunningverlening Wet milieubeheer vastgesteld. Het project omvat het gezamenlijk met de provincie Groningen opzetten van een kwaliteitszorgsysteem voor vergunningverlening en geeft uitvoering aan het in IPO-verband geïnitieerde project Het betere werk. Het uiteindelijke doel is certificering. De geraamde middeleninzet is *f 200.000,--*, uit te smeren over vier jaar (1999 tot en met 2002). Voor 1999 is eerder uit het NMP-budget *f 40.000,--* beschikbaar gesteld en *f 10.000,--* uit het budget Van Rijn-Vellekoop. (Cofinanciering: geen, betreft intern project.)

Milieu en verkeer en vervoer

Het leveren van een belangrijke bijdrage om verandering van klimaat tegen te gaan, emissies NO_x te verlagen en ernstige geluidhinder tegen te gaan door integratie van milieu in het beleid en uitvoering.

Bron: NMP 3

Mobiliteitsbeïnvloeding (VV)

f 5.000,--

Dit deelproject maakt deel uit van het project Interne mobiliteitsbeïnvloeding zoals dat vorig jaar door de Productgroep Verkeer en Vervoer in uitvoering is genomen. Binnen dit deelproject ontvangt elke deelnemer een fietskalender. In de periode april-oktober gaat de deelnemer zoveel mogelijk op de fiets naar het werk. Het aantal gereden kilometers houdt hij bij op een fietskalender. Aan het eind van de periode levert hij de kalender in. De provincie sponsort de gereden kilometers. In 1999 was dat voor 5 cent per gereden kilometer. De opbrengst gaat naar een goed doel in een ontwikkelingsland. Het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Drenthe zorgt ervoor dat het geld daar terecht komt. (Cofinanciering: geen, betreft intern project.)

Natuur- en milieueducatie (NME)

- Bewustwording van waarde van natuur en milieu
- Gedragsverandering ten opzichte van de leefomgeving
- Vergroting draagvlak voor maatregelen op natuur- en milieugebied

Bron: PUF

Hunzeproject (LG)

f 40.000,--

Het project wil aan de gebiedsvisie voor de Hunze de inzet van NME toevoegen, voor meer natuurbesef en meer betrokkenheid bij de ontwikkelingen van overheid en bevolking.

(Totale projectkosten: *f 40.000,--* + *f 10.000,--* per deelnemende gemeente.)

Grondwatermeters (LG)

f 30.000,--

Er zijn grondwatermeters ontwikkeld waarop de grondwaterstand kan worden afgelezen. De grondwatermeters worden zodanig ontwikkeld dat ze als het ware "zelf" communiceren met het publiek, maar de meters lenen zich ook als doel van excursies en educatieve activiteiten. Het is een methode om structureel aandacht te vragen voor de beheersmaatregelen ten behoeve van de grondwaterstand. Aanvullend worden NME-activiteiten ontwikkeld, zoals een fietsroute, adoptie van watermeters door lokale groepen, integratie in het onderwijs en excursies.

(Cofinanciering in de vorm van menskracht en publiciteitsmateriaal door waterschappen.)

Zuiver water (LG)

f 40.000,--

Veldwerk Nederland zal in nauwe samenwerking met het Consulentenschap NME en de Milieufederatie (relatie project Watermeters) een lespakket ontwikkelen met praktische opdrachten, in samenwerking met het waterschap Velt en Vecht. In dit project Zuiver water met vlooien ligt het accent op het oppervlaktewater, terwijl het project Watermeters gericht is op grondwater. Wel zal in aansluiting met het project Watermeters voor de doelgroep "leerlingen uit de basisvorming van het voortgezet onderwijs" lesmateriaal ontwikkeld worden bij de watermeters die geplaatst zijn in het waterschap Velt en Vecht. Verder zullen de leerlingen tijdens een excursie naar een waterzuivering onderzoekjes uitvoeren. Daarnaast is het de bedoeling dat er nieuwe excursies met interactieve elementen ontwikkeld worden. Het project is zowel gericht op kennis als op beleving en waardevorming. Na een geslaagde pilot in Zuidoost-Drenthe zal het project in het volgende jaar opgeschaald worden naar andere delen van Drenthe.

(Cofinanciering mogelijk vanaf 2001.)

Milieubarometer (LG) *f 25.000,--*
 Parallel aan ontwikkeling van milieumonitoring wordt een milieubarometer ontwikkeld waarmee Drentse burgers inzicht krijgen in (gewenste) resultaten van milieubeleid.
 (Cofinanciering in de vorm van menskracht publiciteitsmateriaal.)

Bestrijdingsmiddelen (LG) *f 16.000,--*
 Zoveel mogelijk (volks)tuinders via volkstuinverenigingen laten zien door proeftuinen en informeren door lezingen en voorlichting, hoe je met veel minder of zonder bestrijdingsmiddelen goede opbrengsten kunt verkrijgen (milieuvriendelijke onkruid- en insectenbestrijding).
 (Totale projectkosten: *f 16.000,-- + f 6.800,--* per deelnemende gemeente.)

Garantstelling (LG) *f 40.000,--*
 Op voorwaarde dat lokale overheden een cofinanciering van 20% bijdragen worden rijksmiddelen beschikbaar gesteld (*f 250.000,--* per jaar). Wij verwachten dat in 2000 minimaal *f 10.000,--* van andere overheden dan de provincie kan komen (en in volgende jaren meer) vandaar dat een garantstelling van de provincie voor *f 40.000,--* volstaat. Het geld wordt ingezet ten behoeve van het programma Leren voor duurzaamheid.
 (Totale projectkosten: *f 250.000,--* en *f 10.000,--*.)

Libellen (LG) *f 15.000,--*
 GS heeft op 21 december 1999 toestemming gegeven voor cursus opzet. Bij slagen van dat project zal de cursus uitgevoerd worden. Vervolg aanvraag voor uitvoering wordt binnenkort verwacht.
 (Totale projectkosten: *f 40.000,--*)

Afval

- Het voorkomen van en beperken van het ontstaan van afvalstoffen en het maximaliseren van het hergebruik c.q. de nuttige toepassing van daarvoor in aanmerking komende afvalstoffen.
- Het beheersen van de niet-vermijdbare afvalstoffen - van het ontstaan tot en met de eindverwerking van deze afvalstoffen (ketenbeheer) - op een milieuhygiënisch verantwoorde en zo doelmatig mogelijke wijze. Binnen dit kader valt ook het realiseren van eeuwigdurende nazorg bij stortplaatsen.

Bron: PUP

Zwerfasbest op boerenerven (MB) *f 50.000,--*
 Ten behoeve van het verwijderen van zwerfasbest op boerenerven worden de deelnemers (geworven door de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) voorzien van beschermende kleding etc. en van een of twee big-bags (afhankelijk van de hoeveelheid zwerfasbest die op het erf aanwezig is). Op de afgesproken dag komt een inzamelaar de big-bags die door de boer zijn gevuld ophalen en brengt het asbest naar de stortplaats. De actie heeft als verspreidingsgebied het gehele NLTO-gebied bestaande uit de provincies Fryslân, Groningen, Flevoland en Drenthe.
 (Totale projectkosten: *f 650.000,--* waarvan *f 50.000,--* per deelnemende provincie.)

Preventie en hergebruik (MB) *f 60.000,--*
 Het project beoogt een intensivering op basis van de landelijke programma's GIHA en GIBA van de gescheiden inzameling van huishoudelijk respectievelijk bedrijfsafval. Onderdelen van de aanpak onder andere:

- uitvoering van sorteeranalyses in alle 12 gemeenten. Situatie per gemeente verschilt. Analyse is nodig voor formuleren van beleid en vervolgens uitvoering kunnen geven aan optimalisatie van de gescheiden inzameling (inzamelsystemen op maat);
- opstellen van zogenaamde monitoringsprotocollen (wat en hoe) is nodig om uniforme wijze te kunnen monitoren;
- opzetten van gemeentelijke afvalbalansen. Op basis van sorteeranalyses en afvalbalansen formuleren van regionale doelstellingen op het gebied van gescheiden inzameling van afval;
- ontwikkelen van geautomatiseerd monitoringssysteem in alle gemeenten;

- inzichtelijk en vergelijkbaar maken van de verwijderingskosten kosteneffectiviteit (samenstelling en opbouw kosten, registratie van kostengegevens, toerekeningsfactoren). In deze fase nagaan of in Limburg ontwikkelde systematiek overdraagbaar is.
(Totale projectkosten: f 400.000,--.)

Duurzame ontwikkeling algemeen

Uitwerking van het begrip duurzaamheid zoals dat in het bestuursprogramma is genoemd.
Bron: nog te behandelen GS-nota MB

Uitwerking begrip duurzame ontwikkeling (MB) *p.m.*

Door de Productgroep MB is een GS-notitie Duurzame ontwikkeling in voorbereiding waarbij de regierol van de provincie op dit terrein nader wordt ingevuld. In eerste instantie is juist voor het aanjagen van duurzame ontwikkeling geld nodig. Dit geld kan niet altijd binnen het desbetreffende project worden vrijgemaakt. In voorkomende gevallen kan een beroep gedaan worden op het NMP-fonds. Voor uitvoeringsmaatregelen met betrekking tot duurzame ontwikkeling is een beroep gedaan op het Fonds flexibel beleid.

(Cofinanciering: geen, is intern project.)

Nationale Toekomstprijs (MB) *f 20.000,--*

De Nationale Toekomstprijs is een integrale prijs. Projecten worden uitsluitend genomineerd wanneer daarin zowel ecologische, economische als sociaal-culturele aspecten zijn opgenomen en bovenal een inspirerende waarde hebben. De doelstellingen en activiteiten van de stichting sluiten goed aan bij hetgeen de provincie Drenthe wil, namelijk dat duurzame ontwikkeling meer gaat leven, tastbaarder wordt en onderwerp wordt (én blijft) van het politieke en maatschappelijke debat in onze provincie. Voorgesteld wordt een eenmalige bijdrage ten laste te brengen van het NMP-fonds.

(Cofinanciering: n.v.t., is eenmalige bijdrage.)

Milieu en energie

Het voldoen aan internationale afspraken met betrekking tot de uitstoot van CO₂.
Het vergroten van het aandeel duurzame energie tot 10% in het jaar 2020.

Bron: PUP

Uitwerking provinciale visie op duurzame energie (MB) *p.m.*

In het NMP-programma 1999 is aangekondigd dat er een project zou starten waarin de kansen met betrekking tot duurzame energie in Drenthe in kaart zouden worden gebracht. Dit project wordt nog deze zomer afgerond. Voor de implementatie is een beroep gedaan op het Fonds flexibel beleid. Het is mogelijk dat in de tussenliggende tijd ten behoeve van de projectformulering en dergelijke nog een beroep gedaan moet worden op het NMP-fonds.

(Cofinanciering: geen, is intern project.)

Klimaat, menukaart (MB) *f 60.000,--*

In 2000 wordt een IPO-traject gevolgd dat moet leiden tot een convenant tussen IPO en het Rijk. Door het vervolgens opstellen van een provinciale menukaart ontstaat een instrument waarmee de provincie Drenthe op overzichtelijke wijze aangeeft op welke terreinen zij een rol wil spelen. De verschillende ambitieniveaus zullen per veld in een zogenaamd implementatieprogramma worden beschreven in afrekenbare termen. De in het implementatieprogramma gemaakte keuzes bepalen de inzet van de provincie Drenthe in het overleg met het Rijk over het thema Klimaat.

(Cofinanciering: geen, is intern project.)

Overig

Voortgang doelgroepenoverleg (MB) *f 15.000,--*

Op 6 maart 2000 is een zogenaamde doelgroepenconferentie onder de titel Duurzame samenwerking georganiseerd. Ten behoeve van de uitwerking wordt hiervoor geld gereserveerd.

(Cofinanciering: geen, is intern project.)

Onvoorzien

f 50.000,--

Totaal

f 1.110.368.--

Toelichting op het NMP-voorjaarsprogramma 2000

Inleiding

Het nu voorliggende programma bevat het overgrote deel van het uiteindelijke Jaarprogramma. Het Najaarsprogramma is bedoeld om daar waar noodzakelijk te kunnen bijsturen en, indien er voldoende financiële ruimte is, enkele nieuwe projecten te starten.

Bij het samenstellen van het programma zijn wij doorgeslagen op de vorig jaar ingeslagen weg waarbij milieu als facet van aanpalende beleidsterreinen werd beschouwd met als doel te komen tot een verdere integratie van het milieubeleid.

In deze toelichting wordt kort ingegaan op het proces van totstandkoming van het programma en worden criteria gepresenteerd waaraan alle projecten moeten voldoen. Daarnaast worden de financiële achtergronden geschetst waarbij ook de zogenaamde multiplier is meegenomen en hebben wij een leeswijzer opgenomen. Als laatste wordt u in deze bijlage het Voorjaarsprogramma 2000 gepresenteerd.

Totstandkoming

De projecten zijn onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van de diverse productgroepen ingebracht en geven invulling aan de verschillende prioritaire beleidsvelden zoals deze staan beschreven in de onderliggende beleidsnota's (NMP, IPO-milieugenda, NW4, Provinciaal omgevingsplan en dergelijke). In verreweg de meeste gevallen is het initiatief tot het project van de doelgroep zelf afkomstig. In alle overige gevallen zijn ze uiteraard nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van het project. Door te kiezen voor deze werkwijze is het draagvlak gegarandeerd en worden voldoende mogelijkheden voor cofinanciering gecreëerd.

Criteria

Om tot een afgewogen selectie van projecten te komen bleek behoefte te bestaan aan heldere criteria. Hierna is een aantal criteria genoemd waaraan projecten dienen te voldoen willen ze in aanmerking komen voor een financiële bijdrage uit het NMP-budget.

Ingediende projecten moeten:

- bijdragen aan de implementatie van het NMP-3 en -4 en/of de Interprovinciale Milieugenda
- een duidelijk milieurendement hebben
- innovatief zijn
- een gesloten tijdpad hebben
- uitgevoerd worden op basis van cofinanciering
- zoveel mogelijk integraal tot stand zijn gekomen

Daarnaast is het een pre als integratie met economische en/of sociale doelen binnen het project wordt gerealiseerd.

Uitzonderingen

- De NME-projecten die worden uitgevoerd voldoen niet in alle gevallen aan de hiervoor gestelde criteria. Op uitzonderlijk verzoek van GS worden deze projecten vooralsnog gefinancierd uit de NMP-middelen. Inmiddels is voor de uitvoering van NME in het kader van het programma *Leren voor duurzaamheid* een wit formulier aangevraagd.
- Indien projectleiders ten tijde van vaststelling van het NMP-programma nog geen concreet project kunnen formuleren maar wel globaal kunnen aangeven dat er iets in voorbereiding is dan komt dat als een p.m.-post in het programma. Het uiteindelijke project komt ter goedkeuring terug in GS. Onder het kopje *Financiën* wordt dan verwezen naar het desbetreffende NMP-jaarprogramma waarin het onderwerp is opgevoerd en de middelen zijn gereserveerd.
- Met betrekking tot het voldoen aan het onderdeel *Cofinanciering* zijn interne projecten uitgezonderd.

Financiën

De jaarlijkse rijksbijdrage omvat f 2.026.000,--, waarvan 50% ad f 1.013.000,-- beschikbaar is voor de uitvoering van projecten. De overige 50% wordt toegeschreven aan apparaatskosten. De projectgelden worden aangevuld met de nog te besteden middelen uit het NMP-fonds, zodat er totaal f 1.386.868,-- beschikbaar is voor de uitvoering van nieuwe projecten. De in deze nota opgevoerde projectkosten bedragen f 1.110.368,--, zodat nog f 276.500,-- rest voor eventuele bijsturing en mogelijk nieuwe projecten in de najaarsronde. De kosten voor uitvoering komen ten laste van het NMP-budget.

De multiplier (provinciale middelen afgezet tegen de totaal gegenereerde gelden die ten behoeve van de projecten in Drenthe worden ingezet) is niet in alle gevallen eenvoudig te berekenen omdat de projecten deels uitgevoerd worden in een landelijk kader en het daarom vaak lastig is aan te geven welk deel van het geld daadwerkelijk terugvloeit naar Drenthe. Daarnaast is het aantal deelnemers, en dus veelal cofinanciers, in de startfase van een project vaak nog onbekend. Ondanks dit hebben wij toch een poging ondernomen om de multiplier aan te geven. De IPO-projecten in het kader van het Milieuprogramma 2000 zijn in deze berekening overigens niet meegenomen. De inzet van provinciale middelen bedraagt dit jaar vooralsnog f 1.110.368,--. Het totaalbedrag aan gelden dat ten behoeve van de projecten terugvloeit bedraagt ca. f 2.454.864,--. Daarmee komt de multiplier uit op 2,2. Met andere woorden: voor iedere ingezette gulden krijgen wij f 2,20 terug (= 1 euro).

Leeswijzer

Het programma bestaat uit 11 onderdelen. Bij ieder onderdeel, met uitzondering van de onderdelen IPO en Overig staat de milieudoelstelling aangegeven. De doelstellingen zijn veelal landelijk of interprovinciaal vastgesteld en daarom afkomstig uit landelijke en interprovinciale beleidsnota's. In een enkel geval staat het PUP als bron genoemd maar ook hier is vaak sprake van een landelijke doelstelling. Achter de naam van ieder afzonderlijk project staat aangegeven welke productgroep "eigenaar" is van het project. Vervolgens worden de kosten aangegeven en wordt het project aan de hand van de te behalen doelstelling op projectniveau beschreven. Indien het een meerjarig project betreft staat het volledige bedrag aangegeven en is dit in een voetnoot vermeld. De totaalkosten van ieder project staan onder de projectbeschrijving vermeld.

Om een volledig beeld te krijgen over de inzet van de NMP-middelen is het IPO-milieuprogramma 2000 in de leeskamer ter inzage ter inzage gelegd.